

## АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

УДК 342.372.17

DOI <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-2-7>

**Ковалів Мирослав Володимирович,**  
кандидат юридичних наук, професор,  
завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін  
Інститут права,  
Львівський державний університет внутрішніх справ,  
вулиця Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9730-8401>

### ПОРУШЕННЯ ЗАКОННОСТІ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ПОЛІЦІЄЮ ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ

***Анотація.** У статті на підставі чинного законодавства та правозастосовної практики за допомогою загальнофілософських і спеціально-юридичних методів дослідження розглянуто порушення законності під час застосування поліцією заходів адміністративного примусу. Зазначено, що державний примус є методом впливу, який полягає в застосуванні державними органами та їхніми посадовими особами встановлених законом примусових заходів для подолання правової аномалії, що дозволяє за допомогою правових обмежень і обтяжень або дій змусити зобов'язаних осіб виконувати покладені на них юридичні обов'язки та дотримуватися встановлених законом заборон, забезпечити правопорядок, безпеку особи, суспільства та держави від потенційних і реальних загроз. Примус поряд із такими правовими формами, як припинення, відновлення права та юридична відповідальність, включає запобігання та процесуальне забезпечення. Дві з перелічених правових форм державного примусу – запобігання та припинення – найбільшого поширення набули у сфері адміністративно-правового регулювання. Адміністративний примус як галузевий вид державного примусу – це метод державного управління, що полягає в застосуванні суб'єктами публічної влади встановлених нормами адміністративного й адміністративно-процесуального права примусових заходів впливу, спрямованих на забезпечення неухильного виконання юридичних обов'язків особами, у зв'язку з учиненням протиправних дій, або в разі виникнення обставин, що загрожують безпеці особи або публічній безпеці. Зазначено, що залежно від способу охорони громадського порядку та гарантування публічної безпеки доцільне виділення у складі адміністративного примусу чотирьох груп заходів адміністративного примусу: примусових заходів адміністративного запобігання; заходів адміністративного припинення; примусових заходів адміністративно-процесуального забезпечення; заходів адміністративної відповідальності. Проаналізовано порушення законності в зазначених групах заходів адміністративного примусу.*

***Ключові слова:** поліція, заходи адміністративного примусу, справа про адміністративне правопорушення, адміністративні покарання, публічна безпека.*

### Kovaliv Myroslav. VIOLATION OF LEGALITY IN THE APPLICATION OF ADMINISTRATIVE COERCION MEASURES BY THE POLICE

***Abstract.** The article, based on the current legislation and law enforcement practice, general philosophical and specific legal research methods, deals with the violation of legality in the application of administrative coercion measures by the police. It is noted that state coercion is a method of influence, which consists in the application of coercive measures prescribed by law by state bodies and their officials. These measures are to overcome a legal anomaly. Using legal restrictions and burdens or actions contributes to force obligated persons to fulfill the legal obligations imposed on them and observe the prohibitions established by the law, ensure law and order, safety of the person, society and the state from potential and real threats. Coercion, along with legal forms such as termination, reinstatement, and legal liability, includes warnings and due process. Two of the listed legal forms*

*of state coercion – prevention and termination – have become the most widespread in the field of administrative and legal regulation. Administrative coercion as a branch type of state coercion is a method of state management, which consists in the application of coercive measures of influence established by the norms of administrative and administrative-procedural law by subjects of public power. Individuals, in connection with committing illegal acts, under circumstances threatening personal safety or public safety, aim the measures at ensuring the consistent performance of legal obligations. It is pointed out that depending on the method of protecting public order and ensuring public safety, it is expedient to distinguish four groups of administrative coercion measures as part of administrative coercion: coercive measures of administrative warning; measures of administrative termination; coercive measures of administrative and procedural support; measures of administrative responsibility. Violations of legality in the specified groups of administrative coercion measures are analyzed.*

**Key words:** police, administrative coercion measures, case of administrative offense, administrative penalties, public safety.

**Вступ.** Захист людини від вторгнення держави у сферу її прав, свобод і законних інтересів набуває особливої важливості в умовах адаптації чинного законодавства до вимог Європейського Союзу. Ефективність здійснення внутрішніх і зовнішніх функцій держави залежить від підтримки населенням політики, що проводиться представниками державної влади в різних сферах суспільного життя, зокрема й через застосування передбачених законодавцем примусових заходів. Державний примус у правовій державі виправданий, якщо здійснюється в забезпечення загального блага. Державний примус не повинен принижувати гідність людини; має бути пропорційним і обґрунтованим; мати законний характер і здійснюватися на підставі формально визначених правових актів. Одним із видів державного примусу є адміністративно-правовий примус. Дослідження порушень законності під час застосування адміністративного примусу актуальне.

Велике значення для розроблення даної проблеми мали праці вчених-правознавців, зокрема: В.Б. Авер'янова, О.Ф. Андрійко, В.М. Бевзенка, А.І. Берлача, Ю.П. Битяка, І.Л. Бородіна, О.П. Віхрова, І.С. Гриценка, Є.В. Додіна, С.С. Єсімова, Р.А. Калюжного, А.А. Козловського, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова, О.В. Кузьменко, В.І. Курила, Є.В. Курінного, Р.С. Мельника, В.Я. Настюка, Н.М. Оніщенко, О.І. Остапенка, В.Е. Рубаника, А.О. Селіванова, О.І. Харитонові, Ю.С. Шемчушенка й інших. Учені зробили значний вклад у розвиток забезпечення законності в адміністративній діяльності поліції. Але нині майже немає комплексних досліджень із проблем порушення законності під час застосування поліцією заходів адміністративного примусу в контексті Національної стратегії у сфері прав людини [1].

джені із проблем порушення законності під час застосування поліцією заходів адміністративного примусу в контексті Національної стратегії у сфері прав людини [1].

**Мета статті** – дослідження порушення законності під час застосування поліцією заходів адміністративного примусу.

**Матеріали та методи.** Для досягнення мети статті використовувалися методи дослідження об'єктивної дійсності: загальнонаукові та приватнонаукові. Методи аналізу та синтезу були застосовані в описі змісту досліджуваного поняття порушення законності під час застосування поліцією заходів адміністративного примусу, його окремих аспектів, зв'язків. Використання методів дедукції й індукції дозволило на основі понять порушення законності під час застосування поліцією заходів адміністративного примусу реалізації права сформулювати дефініції щодо теми, яка досліджується. Метод узагальнення дозволив зробити проміжні висновки, підбити підсумок дослідження. Усі зазначені методи використовувалися комплексно.

**Результати.** Питання про порушення законності в застосуванні поліцією заходів адміністративного примусу порушувалися в роботах, присвячених правовим засадам застосування різних видів заходів адміністративного примусу. Порушення законності можуть мати суб'єктивно й об'єктивно неправий характер. У першому випадку – виражені в посадових правопорушеннях через зловживання повноваженнями, у другому – у правозастосовних помилках.

Помилка у процесі застосування заходів правового примусу являє собою суперечли-

вий нормам матеріального чи процесуального права, що не досягає мети правового регулювання, результат державно-владної діяльності суб'єктів, уповноважених застосовувати заходи правового примусу, який кваліфікується як такий компетентним органом у спеціальному акті.

Посадові правопорушення визначають владну юрисдикційну, контрольну-наглядову чи адміністративно-розпорядчу діяльність посадових осіб, що порушує режим законності шляхом видання необґрунтованих і незаконних актів застосування права, які виступають результатом конфлікту індивідуальної та державної волі.

Ці явища отримали досить докладну характеристику в юридичній літературі, проте конкретизація змісту у сфері застосування заходів державно-правового примусу є маловивченою [2–4]. Питання про види та класифікацію помилок у процесі застосування заходів правового примусу не було ґрунтовно розроблено в юридичній літературі. Доцільно виділити такі види помилок у сфері застосування заходів правового примусу: пізнавальні; кваліфікаційні; юридично значущої діяльності.

Залежно від ступеня пізнання та виявлення помилки у процесі застосування заходів правового примусу можуть бути встановленими та латентними, спірними та безперечними. Залежно від ступеня повторюваності помилки в діяльності із застосування заходів правового примусу можуть бути поширеними та непоширеними. Залежно від рівня соціальної шкідливості помилки у процесі застосування заходів правового примусу можуть бути істотними та малозначними. Помилки можливі в покаранні, запобіганні, припиненні, відновленні, процесуальному забезпеченні. Даний варіант класифікації помилок зумовлений належністю застосованого заходу примусу до відповідної правової форми примусу.

Залежно від природи порушених правових норм помилки у процесі застосування заходів правового примусу можуть бути матеріально-правові та процедурно-процесуальні. У процесі застосування заходів правового примусу можуть бути помилки в суб'єкті, який

підлягає примусу, у різновиді застосованого примусового заходу, в обсязі й інтенсивності впливу. Залежно від уповноважених органів, унаслідок діяльності яких мало місце незаконне та неправильне застосування заходів правового примусу, помилки можуть бути судові та позасудові.

Посадові правопорушення та правозастосовні помилки щодо порушень законності тісно взаємопов'язані. Помилки у кваліфікації чи діяльності лежать в основі порушень законності під час застосування заходів адміністративного примусу, як посадові правопорушення.

Під законністю розуміємо відповідність фактичних дій уповноважених осіб поліції положенням адміністративного чи адміністративно-процесуального законодавства. З погляду нормативного підходу до розуміння законності та формальної логіки порушенням законності буде відхилення від положень законодавства, що встановлює коло осіб, уповноважених застосовувати відповідний захід, підстави, мету, порядок і умови реалізації способу примусового впливу, що характеризує зміст конкретного примусового заходу, процедурно-процесуальні терміни та вимоги до документування.

На перше місце після ухвалення рішення про застосування заходу адміністративного примусу доцільно поставити дотримання поліцейськими норм компетенції, що визначають коло осіб, уповноважених застосовувати відповідний захід адміністративного примусу [5]. Порушення цих норм кваліфікується як перевищення службових повноважень і містить ознаки складу конкретного виду посадового правопорушення.

За реалізацією способу примусового впливу, що характеризує конкретний захід примусу, відхилення від вимог законодавства, зокрема й унаслідок правозастосовних помилок, мають суттєву специфіку залежно від того, до якої форми правового примусу належить застосований захід адміністративного примусу: до запобігання, припинення, процесуального забезпечення, до заходів відповідальності.

Можна говорити про порушення законності в разі застосування заходів адміністративного запобігання, заходів адміністративного припинення, заходів адміністративно-процесуального забезпечення, адміністративних покарань. Дані примусові заходи об'єднують така загальна вимога законності застосування, як наявність підстави для реалізації способу примусового впливу, що характеризує зміст конкретного примусового заходу.

Для застосування адміністративного покарання є підставою наявність складу адміністративного правопорушення, для заходів адміністративно-процесуального забезпечення – наявність матеріальної підстави – події адміністративного правопорушення, процесуального – для спеціальних заходів адміністративного припинення – виникнення описаної в нормі права суспільно небезпечної ситуації, для заходів адміністративного запобігання підставою є виникнення зазначеної в законі потенційної чи реальної загрози для суспільних відносин, які охороняються законом.

Порушення законності як реалізації способу примусового впливу за відсутності належних підстав трапляється на практиці [6, с. 170–172]. Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» порушник може бути доставлений із метою складання протоколу про адміністративне правопорушення за неможливості скласти на місці, якщо складання протоколу є обов'язковим [7]. На практиці обставиною, що перешкоджає складанню протоколу на місці виявлення правопорушення, є неможливість установлення особи правопорушника.

Деякі помилково вважають, що за цією нормою можна доставляти в поліцію для встановлення особи будь-яку людину, яка не має документів або відмовилася їх пред'явити. Таке тлумачення норми не може бути визнано правильним, оскільки відсутність в особи документів, що засвідчують особу, або відмова пред'явити поліцейському не можуть бути підставою для доставлення, за винятком воєнного стану.

Підставою для застосування даного адміністративно-процесуального заходу є вчинене

особою правопорушення, тому доставлення з метою встановлення особи громадянина є правомірним за наявності в діях ознак адміністративного правопорушення, за фактами якого є обов'язковим складання протоколу.

У разі призначення адміністративних покарань спостерігається порушення законності, пов'язане з фальсифікацією матеріалів про адміністративні правопорушення [8].

За наявності підстави для застосування заходу адміністративного примусу мають братися до уваги умови, установлені законом для застосування, які обмежують можливість або межі реалізації способу примусового впливу, що характеризує зміст конкретного примусового заходу.

Наприклад, умови застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї виступають як обставини, від яких залежить правомірність застосування цього виду державного примусу. Вони закріплені в законі як обов'язкові вимоги, які мають дотримуватися під час реалізації заходу адміністративного примусу. До таких умов відносять установлені Законом України «Про Національну поліцію» заборони на застосування вогнепальної зброї щодо деяких категорій осіб [9, с. 143–144].

До умов застосування адміністративних покарань можна віднести обставини, які унеможливають адміністративну відповідальність, або обставини, що звільняють від адміністративної відповідальності. У разі вчинення діяння, що підпадає під ознаки адміністративного правопорушення, відносин відповідальності немає чи припиняються, якщо має місце одне з перелічених причин. Порушення законності в застосуванні заходів адміністративного примусу може мати місце у вигляді недотримання вимог норм, що визначають умови реалізації способу примусового впливу, що характеризує зміст. До особливостей правового регулювання застосування окремих заходів адміністративного примусу належить установлення мети застосування.

Наприклад, такі заходи забезпечення провадження у справі про адміністративне правопорушення, як: доставлення – застосовується з метою складання протоколу про адміністра-

тивне правопорушення за неможливості складання на місці виявлення адміністративного правопорушення, якщо складання протоколу є обов'язковим; особистий огляд, огляд речей, огляд транспортного засобу – роблять із метою виявлення знарядь учинення адміністративного правопорушення. Затримання транспортного засобу застосовується з метою припинення порушень правил експлуатації, використання транспортного засобу та керування транспортним засобом відповідного виду, здійснюється для з'ясування обставин адміністративного правопорушення, забезпечення своєчасного розгляду справи про адміністративне правопорушення.

Вказівка на мету застосування адміністративного примусу обмежує використання відповідного способу примусового впливу та доповнює характеристику примусового заходу.

Як самостійний вид порушення законності застосування заходу адміністративного примусу може бути недотримання уповноваженим посадовцем вимог норм, що встановлюють мету застосування.

Логіка послідовності застосування заходів адміністративного примусу передбачає вчинення дій, вкладених у реалізацію методу примусового впливу, характеризує зміст конкретного примусового заходу, з дотриманням встановленого законом порядку. Якщо спосіб примусового впливу закріплений диспозицією норми, що встановлює захід примусу, то процедурний порядок застосування на цьому етапі полягає в безпосередньому вчиненні дій, що характеризують зміст конкретного способу примусового впливу.

Якщо спосіб примусового впливу закріплений санкцією норми права, яка встановлює захід адміністративного примусу, то процесуальний порядок застосування включає вчинення передбачених законом процесуальних дій, що забезпечують: фіксацію конкретної ситуації, яка потребує вирішення; розгляд матеріалів справи й ухвалення рішення; виконання ухваленого у справі юрисдикційного акта, учинення дій із безпосередньої реалізації передбаченої правовою нормою санкції.

Процесуальною формою призначення та виконання адміністративних покарань є провадження у справах про адміністративні правопорушення, а процесуальною формою застосування примусових заходів адміністративного запобігання, закріплених санкціями правових норм, є провадження щодо застосування окремих примусових заходів адміністративного попередження.

Законність у провадженні у справах про адміністративні правопорушення – це виконання процесуальних дій точно відповідно до закону, дотримання адміністративно-процесуальної форми провадження.

Порушення встановленого адміністративно-процесуальним законодавством порядку призначення адміністративних покарань чи застосування окремих примусових заходів адміністративного запобігання, включаючи порушення процесуальних термінів і вимог до документування, є самостійним видом порушення законності застосування зазначених заходів адміністративного примусу.

Найбільш поширеним у правозастосовній діяльності порушення законності, пов'язаного із кваліфікацією протиправних дій, є порочна практика застосування норм Кодексу України про адміністративні правопорушення в контексті іншого складу адміністративного правопорушення [10]. Створюється двоїстість порушень законності застосування поліцейським заходів адміністративної відповідальності, оскільки за одне діяння, ознаки складу якого встановлено належним чином, створюється друга ситуація відступу від норми адміністративного права поліцейським. Така складна конструкція порушення законності застосування поліцією заходів адміністративного примусу завдає шкоди адміністративним правовідносинам у зв'язку з тим, що особа, піддана адміністративному примусу, двічі зазнає незаконного обмеження прав.

Небезпека цього суспільного явища полягає в тому, що реалізація норми адміністративного права поліцейським дає право на використання спеціальних заходів адміністративного припинення у вигляді застосування спеціальних засобів, фізичної сили

або вогнепальної зброї, які можуть завдати істотної шкоди життю та здоров'ю особи, яка незаконно зазнала адміністративного впливу. Проте існують й інші випадки порушення законності із цієї підстави.

Припинення справи про адміністративне правопорушення у зв'язку з відсутністю складу адміністративного правопорушення, не пов'язане з неправильною кваліфікацією, відбувається через відсутність достатніх даних для кваліфікації вчиненого або порушення процедури оформлення матеріалу про адміністративне правопорушення, які пов'язані з безвідповідальним ставленням до службових обов'язків та відсутністю знань у поліцейського.

Кількісні показники помилок і порушень законності у провадженні за конкретними категоріями справ про адміністративні правопорушення залежно від ступеня повторюваності дозволяють говорити про помилки та порушення законності, які більш поширені та менш поширені.

Окремо варто наголосити на проблемах, пов'язаних із порушеннями законності в разі притягнення до відповідальності за правопорушення в галузі дорожнього руху [11].

Припинення провадження у справі про адміністративне правопорушення є наслідком процесуальних порушень і помилкової кваліфікації протиправних дій на стадії порушення провадження у справі. Доцільно звернути увагу на такі недоліки та порушення, які допускаються під час здійснення процесуальних дій особами, які ведуть провадження у справі про адміністративне правопорушення: складання протоколу про адміністративне правопорушення неуповноваженим суб'єктом адміністративної юрисдикції; неповний опис у протоколі про адміністративне правопорушення протиправних дій, учинених порушником; діяльність із вирішення питань щодо збирання, аналізу та закріплення доказів, що визначають юридичну основу справи, здійснення юридичної оцінки зібраних доказів у деяких випадках не відповідає необхідним вимогам; брак інформації про правопорушника (чи притягувався до адміністративної

відповідальності, місце роботи, наявність документів, що підтверджують особу).

Перелічені процесуальні порушення призводять до того, що на стадії розгляду чи перегляду справи про адміністративне правопорушення справа припиняється, а правопорушник уникає адміністративного покарання. До реалізації обмежень прав і додаткових обтяжень, передбачених санкцією правової норми, яка встановлює такий захід адміністративного примусу, як адміністративне покарання, справа про адміністративне правопорушення не доходить.

Процедурний порядок, на відміну від процесуального, передбачає самостійне ухвалення поліцейським рішення про застосування заходу адміністративного примусу на місці виявлення правопорушення та безпосереднє вчинення дій щодо реалізації способу примусового впливу, характеризує зміст [12]. Ідеться про заходи адміністративного припинення, заходи процесуального забезпечення та примусові заходи адміністративного запобігання, способи примусового впливу яких закріплені диспозицією правової норми, що їх установлює.

Після застосування заходів, що входять до зазначених груп, проводиться процесуальне оформлення факту застосування. З огляду на зазначену особливість порядку застосування згаданих заходів адміністративного примусу, порушення встановленого законом процедурного порядку застосування заходів адміністративного запобіжного заходу, заходів процесуального забезпечення та примусових заходів адміністративного запобігання, способи примусового впливу яких закріплені диспозицією правової норми, що їх установлює, доцільно розглядати як самостійний вид порушення законності.

На особливу увагу заслуговує порядок застосування поліцейськими фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї, які є силовими способами примусового впливу, що спричиняють завдання шкоди громадянам. Поліцейський не несе відповідальності за шкоду, якої завдано громадянам унаслідок їх застосування, якщо застосування фізичної

сили, спеціальних засобів або вогнепальної зброї здійснювалося на підставах та в порядку, установлених законом. Під час реалізації цих способів примусового впливу поліцейський відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» діє з урахуванням обстановки, характеру та ступеня небезпеки дій осіб, щодо яких застосовуються фізична сила, спеціальні засоби або вогнепальна зброя, характеру та сили опору. Поліцейський повинен прагнути мінімізації шкоди.

Правомірність застосування спеціальних заходів адміністративного припинення закон пов'язує з тяжкістю завданої шкоди, дотриманням норм, які встановлюють умови наявності дій, що завдали шкоди об'єктам кримінально-правової охорони, не утворюють кримінального правопорушення.

Як самостійний вид порушення законності застосування спеціальних заходів адміністративного запобіжного заходу може стати недотримання уповноваженою посадовою особою вимог, що встановлюють межі правомірного завдання шкоди об'єктам кримінально-правової охорони.

Перелічені види порушень законності застосування заходів адміністративного примусу відображають юридичну природу, зумовлену особливостями реалізації способу примусового впливу, що характеризує їхній зміст, є основою для розроблення та вдосконалення адміністративно-правових способів і засобів, що забезпечують законність застосування поліцією заходів адміністративного примусу.

**Висновки.** Порушенням законності поліцією в разі застосування заходів адміністративного примусу є відхилення від положень законодавства, що встановлює коло осіб, уповноважених застосовувати відповідний захід, підстави, мету, процедурний або процесуальний порядок і умови реалізації спо-

субу примусового впливу, що характеризує зміст конкретного примусового заходу, процедурно-процесуальні терміни та вимоги до документування.

Види порушень законності під час застосування поліцейськими заходів адміністративного примусу зумовлені елементами правової регламентації, які встановлюють критерії правомірної реалізації способу примусового впливу, що характеризує зміст примусових заходів. Залежно від критеріїв правомірної реалізації способу примусового впливу, що характеризує зміст примусового заходу, можна виділити такі види порушень законності: порушення норм компетенції, що визначають коло осіб, уповноважених застосовувати відповідний захід адміністративного примусу; реалізацію способу примусового впливу за відсутності належних підстав; недотримання вимог норм, що визначають умови реалізації способу примусового впливу, що характеризує зміст примусового заходу; недотримання уповноваженою посадовою особою положень закону, що встановлює мету застосування заходу адміністративного примусу; порушення встановленого адміністративно-процесуальними нормами порядку призначення адміністративних покарань чи застосування окремих примусових заходів адміністративного запобігання, зокрема й порушення процесуальних термінів і вимог до документування; порушення встановленого законом процедурного порядку застосування заходів адміністративного припинення, заходів процесуального забезпечення та примусових заходів адміністративного запобігання, спосіб примусового впливу яких закріплений диспозицією правової норми; недотримання уповноваженою посадовцем вимог, що встановлюють межі правомірного завдання шкоди під час застосування спеціальних заходів адміністративного припинення.

#### Список використаних джерел:

1. Про Національну стратегію у сфері прав людини : Указ Президента України від 24.03.2021 р. № 119/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text>.
2. Миколенко О.М. Особливості вдосконалення національного законодавства про адміністративну відповідальність. *Правова держава*. 2021. № 44. С. 54–60.

3. Бортник Н., Єсімов С. Зміст адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. *Вісник Національного університету Львівська політехніка. Серія «Юридичні науки»*. 2016. № 855. С. 38–47.
4. Бортник Н., Єсімов С. Правова регламентація заходів адміністративно-процесуального примусу. *Соціально-правові студії*. 2021. Випуск 3 (13). С. 28–34.
5. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : наказ МВС України від 06.11.2021 р. № 1376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text>.
6. Пінчук В.В. Адміністративно-юрисдикційна діяльність дільничних офіцерів поліції : дис. ... докт. філос. Київ, 2022. 222 с.
7. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580–VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
8. Справа № 127/22507/18. Провадження № 33/801/49/2019. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/79487410>.
9. Волков Ю.М., Казначеев Д.Г. Актуальні проблеми застосування вогнепальної зброї поліцейськими в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 4. С. 142–145.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073–X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
11. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі : Наказ МВС України від 07.11.2015 р. № 1395. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15#Text>.
12. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17.02.2022 р. № 2073–IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>.

#### References:

1. Pro Natsionalnu stratehiiu u sferi prav lyudyny : Ukaz Prezidenta Ukrayiny vid 24.03.2021 r. № 119/2021 [On the National Strategy in the field of human rights : Decree of the President of Ukraine № 119/2021 of March 24, 2021]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text> [in Ukrainian].
2. Mykolenko, O.M. (2021). Osoblyvosti vdoskonalennya natsionalnoho zakonodavstva pro administratyvnu vidpovidalnist [Peculiarities of improving national legislation on administrative responsibility]. *Pravova derzhava (Legal state)*, № 44, 54–60 [in Ukrainian].
3. Bortnyk, N., Yesimov, S. (2016). Zmist administratyvnoyi vidpovidalnosti za vchynennya pravoporushen u sferi zabezpechennya bezpeky dorozhnoho rukhu [Content of administrative responsibility for committing offenses in the field of road safety]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu Lvivska politekhniky. Seriya "Yurydychni nauky" (Bulletin of the Lviv Polytechnic National University. Series "Legal Sciences")*. № 855. 38–47 [in Ukrainian].
4. Bortnyk, N., Yesimov, S. (2021). Pravova rehlementatsiya zakhodiv administratyvno-protseual'noho prymusu [Legal regulation of measures of administrative and procedural coercion]. *Sotsialno-pravovi studii (Social and legal studios)*, № 3 (13), 28–34 [in Ukrainian].
5. Pro zatverdzhennya Instruktseyi z oformlennya materialiv pro administratyvni pravoporushennya v orhanakh politsiyi : Nakaz MVS Ukrayiny vid 06.11.2021 r. № 1376 [On the approval of the Instructions for processing materials on administrative offenses in police bodies : Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine № 1376 of November 06, 2015]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text> [in Ukrainian].
6. Pinchuk, V.V. (2022). Administratyvno-yurysdyktsiyana diyalnist dilnychnykh ofitseriv politsiyi [Administrative and jurisdictional activity of district police officers]. Candidate's thesis. Kyiv : National Academy of Internal Affairs [in Ukrainian].
7. Pro Natsionalnu politsiyu : Zakon Ukrayiny vid 02.07.2015 r. № 580–VIII [On the National Police: Law of Ukraine № 580–VIII of July 02, 2015]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukrainian].
8. Sprava № 127/22507/18. Provdzhennya № 33/801/49/2019 [Case № 127/22507/18. Proceedings № 33/801/49/2019]. Retrieved from <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/79487410> [in Ukrainian].
9. Volkov, Yu.M., Kaznacheiev, D.H. (2020). Aktualni problemy zastosuvannya vohnepalnoyi zbroyi politseyskymy v Ukrayini [Current issues of the use of firearms by police officers in Ukraine]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyy zhurnal (Legal scientific electronic journal)*, № 4, 142–145 [in Ukrainian].
10. Kodeks Ukrayiny pro administratyvni pravoporushennya : Zakon Ukrayiny vid 07.12.1984 r. № 8073–KH [Code of Ukraine on Administrative Offenses : Law of Ukraine № 8073–X of December 07, 1984]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> [in Ukrainian].



11. Pro zatverzhennya Instruktsiyi z oformlennya politseyskymy materialiv pro administratyvni pravoporushennya u sferi zabezpechennya bezpeky dorozhnoho rukhu, zafiksovani ne v avtomatychnomu rezhymi : Nakaz MVS Ukrayiny vid 07.11.2021 r. № 1395 [On the approval of the Instructions for the preparation of materials on administrative offenses in the field of road safety, recorded not in the automatic mode by the police : Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine № 1395 of November 07, 2015]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15#Text> [in Ukrainian].

12. Pro administratyvnu protseduru: Zakon Ukrayiny vid 17.02.2022 r. № 2073–IX [On administrative procedure: Law of Ukraine № 2073–IX of February 17, 2022]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text> [in Ukrainian].